

DE KOR

maandorgaan van

'BIOLOGIA MARITIMA'

Nederlandse Vereniging van
Zee-aquariumliefhebbers

(opgericht: 12 November 1939)

TIJDSCHRIFT VOOR ZEEBIOLOGIE

Jaargang no. 10, Nr. 2, Februari 1960

REDACTIE: H. A. van Vlimmeren Jr.
Ridder van Doorne Jr.

REDACTIE ADRES:

Vlierboomstraat 366a
Den Haag

Telefoon: 33 63 25 / 98 60 17

VASTE MEDEWERKERS:

E. Hoog: veldwerk, technische
verzorging

W. Hinnens: Expeditie.

IN DIT NUMMER o.a.:

Wij bezochten voor J	18
Ervaringen Langoest	19
Aquaria in de salon	21
Sargus rondeletti	24
Weg paarse puntjes	28
Een leek op excursie	28
Bloedende Zeehaas	32
Boekbespreking	IV

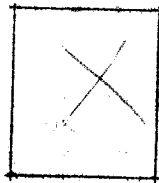
VAN DE REDACTIE

Het heeft de redactie verheugd dat naar aanleiding van de januari Kor, met een record aantal afbeeldingen en foto's verscheidene enthousiaste reacties van de leden zijn ontvangen. De reactie's in de vorm van een artikel, worden vanzelfsprekend het meest op prijs gesteld. Aangezien de kopij-magazine begint te worden houden we ons voor Uw artikelen aanbevolen, want alleen met een grote keuze van kopij is het mogelijk om elke maand een gevarieerde Kor te brengen.

Binnen 2 - 3 maanden hopen wij een speciaal vacantienummer uit te geven, waarin we vacantieverslagen en tips voor de vakantie willen plaatsen. Degenen die in de afgelopen jaren vacantietochten hebben gemaakt naar zeebiologisch interessante plekken worden verzocht dit aan de redactie op te geven in de vorm van een kort artikel.

Aangezien het bij ons blad niet mogelijk is de auteurs een honorarium te verstrekken, en het bestuur van BM toch graag deze medewerkers een bewijs van erkentelijkheid geeft, is besloten dat op het eind van het jaar door een deskundige zal worden vastgesteld wie in 1960 het meest waardevolle artikel voor de Kor heeft verzorgd. Deze auteur zal als bewijs van erkentelijkheid een boekenbon ter waarde van f 25,-- worden aangeboden. De uitreiking van deze prijs zal in Februari 1961 plaats vinden en in de Kor bekend worden gemaakt.

Het betreurt de penningmeestersse ten zeerste dat van een groot aantal leden van de vereniging BM de contributie over 1960 nog niet is ontvangen. Indien in het vakje hiernaast wederom een X staat betekent dit dat ook U tot deze groep behoort. U kunt tot 5 Maart a.s. de contributie per giro overmaken, (t.n.v. Mevr. A.G.W. van Vlimmeren-Schippers Vlierboomstraat 366a, Den Haag giro:278396) daarna worden de postkwitanties verzonden.

Bij voorbaat onze hartelijke dank voor prompte overschrijving.
De Redactie

WIJ BEZOCHTEN VOOR U.....

Hiermede starten wij een nieuwe, onregelmatig verschijnende, artikelenreeks, waarin wij, zoals de titel al aangeeft, verschillende zee-aquariumhouders, tentoonstellingen en publieke aquariums voor U zullen bespreken. Wij willen U hiermede op de hoogte brengen met wat er in de zee-aquarium-wereld te zien is en wat voor soort aquariums er bij de verschillende leden staan. Indien U ook graag Uw bak in de Kor beschreven ziet, laat U het ons dan weten, dan zullen we bij gelegenheid eens bij U op bezoek komen.

Het eerste aquarium dat wij voor U bezochten was dat van de heer Luteijn te Den Haag. Een grote lange bak met 500 liter inhoud, rondom glas met betimmering zodat alle noodzakelijke leidingen etc. niet te zien zijn. Het water was goed helder. Er wordt gefilterd over een 50 cm hoge volglazen bak met schelpengruis. In de bak hangen twee uitstromers. De verlichting bestaat uit 1 x 40 W TL. Voor zover de technische details. De bodem van de bak bestaat uit zand met steentjes waardoor de tong-etjes bijzonder fraai getekend zijn. De achterwand bestaat uit gestapelde keien die door de heer Luteijn in Zeeland zijn gehaald. De be-alging is prima en wordt binnen redelijke proporties gehouden door door een har-der van ca. 15 cm, welke in dit aquarium wel bijzonder opvalt. De rechterhoek wordt in beslag genomen door een

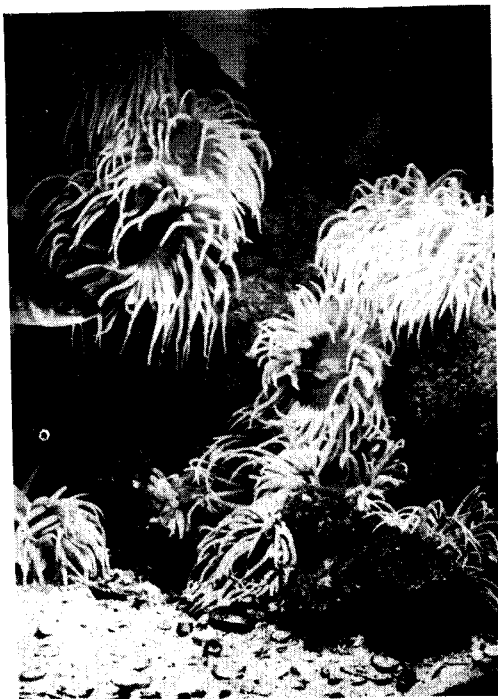

Foto: Ridder van Doorne

tiental enorme Sulcata's (zie foto oppag. 18) met prachtige paarse tentakel punten. Op de foto die ongeveer twee maanden geleden werd gemaakt, zijn ze nog niet zo erg groot, maar er wordt thans gevoerd met Biefstuk Tartaar (hetgeen de heer Luteijn zelf wel een beetje aan z'n hart gaat maar ja, voor je beesten moet je wat over hebben) en de Sulcata's zijn in korte tijd enorm gegroeid en staan dik en vadsig met hun tentakels te wuiven. De Sulcata's heeft de heer Luteijn van zijn laatste Spaanse vakantie overgehouden (Wanneer zien wij een verslag hierover in de Kor?) Van de verdere bewoners die nog onze bewondering opwekten noemen we in de plaats een 12 cm lange Blennius waarvan we de naam niet weten. Het dier heeft een slank enigszins platgedrukt lichaam met ronde vlekken en punten. Overheersende kleur is lichtbruin. Bij de kop een paarse cir kel met een lichte rand er omheen. Op z'n kop heeft hij een zijdelings sterk afgeplatte bult. Geen uitsteeksel of horentjes op de kop. Hij werd gevangen in de Middellandse zee. Ook van de Blennius werden foto's gemaakt die we t.z.t. zullen publiceren. Indien er dan iemand is die weet hoe de naam van deze vis luidt vernemen wij dat gaarne. Verder zat er in de bak nog een grote fluwelen zwemkrab die zich te goed deed aan de biefstuk die de Sulcata's aan het verorberen waren. Al met al een interessante bak waar we met genoeg een paar uurtjes naar gekeken en over gepraat hebben.

Ridder van Doorne.

ERVARINGEN MET DE LANGOUSTE

In Juli 1958 brachten we naast vele andere mooie dieren uit de Middellandse Zee ook een Langouste mee. Het was een prachtig puntgaaf exemplaar en niet te groot voor het aquarium. De Langouste is het showbeest voor de zeebak, rustig in de omgang en niet agressief zoals de andere zee kreeften. Ook is de langouste niet schuw en loopt zéér graag te pronken. Verdedigen tegen diverse onverlaten kan ze zich niet, ze heeft n.l. geen scharen. Haar enige verdediging bestaat uit een hard raspnd geluid dat tot in de hoeken van de kamer gehoord kan worden. Een snelle

sprong achteruit redt onze kreeft uit benarde situaties en tijdens die sprong ziet ze dan nog kans om van richting te veranderen, tot hoeken van meer dan 90° toe. De Langouste is een echte acrobaat, klimt graag over stenen en hangt ook graag ondersteboven. Tengevolge van haar ruwe huid wordt de kreeft in onze aquaria zeer vuil en moet dan in bad. Wat betreft de voeding is ze zeer gemakkelijk, zij is de vuilnismans(vrouw) van de bak, alles wat niet gegeten kan worden wordt met de sterke poten in het bodemzand geduwd. Met de schaarpoten ziet de Langouste kans mossels open te breken, purperslakken kapot te breken en stenen op te tillen. Slechts één nadeel heeft deze kreeft: Uw bak wordt geruineerd. In chronologische volgorde worden achtereenvolgens opgegeten: alle heremietkreeften, alle zeeegels, zeesterren, slakken als alikruiken, purpers en mossels. Zijn er in de bak tongetjes dan worden deze uit het zand gevist, hierin is de Langouste een meester. Andere vissen komen kennelijk minder graag in aanmerking.

Voor andere vissen is de kreeft zeer tegemoetkomend, ze mogen rustig het voedsel betwisten, komen ze echter in het hol van de kreeft dan worden ze zonder pardon vermoord, blijvende haat tegen de vis die de dans ontspringt wordt niet gekoesterd. Anemonen en anjelieren worden weggepest. Het verschalen gaat zeer regelmatig en vlot. Wat betreft de verdediging tegen aanvallers moet nog worden gezegd dat het knarsende geluid voldoende

DE LANGOUSTE.

is om de aanvallers te verjagen. Ook onze kat vond dit een naar gehoor en was niet geheel op z'n gemak. Ik geloof dat een Langouste in een gevecht tegenover grote krabben en kleinere schaarkreeften heus wel met de overwinning zal gaan prijken, de kracht van het beest is werkelijk enorm.

Over de verwoestende werking op de medebewoners. Een sterke voeding mocht niet baten, de medebewoners en decoratie gaan er onherroepelijk aan.

Maar toch, een zee-aquarium zonder Langouste komt mij nu waarde oos voor ondanks het feit dat ik tegenwoordig een klein Leeuws kreeftje heb; in vergelijking tot de Langouste is de Zeeurze kreeft maar een luie, lelijke en angstige beunhies.

H.H. Dorsman.

AQUARIA IN DE SALON

Wanneer we zo aquaria in huiskamer en salon bekijken, zien we in het algemeen twee verschillende uiterlijke verschijningsvormen en wel:

1. het aquarium op een ijzeren onderstel of een houten kastje. Filter en pomp hangen daar aan of naast het aquarium terwijl een overmatig grote kap de TL buizen met smoorspoelen en starter bevat.
2. het aquarium is geheel in een meubel ondergebracht, waarbij filter, pomp en andere onderdelen in zijkasten zijn weggewerkt. Het geheel ziet er kostbaar en volumineus uit.

Of men het aquarium op een ijzeren onderstel of op een passend kastje moet plaatsen hangt eigenlijk van de omgeving af waarin het aquarium komt te staan. Een kastje heeft het voordeel als bergplaats benut te kunnen worden en niet in het minst voor de smoorspoelen van de TL-buizen. Deze buizen kunnen dan in een platte kap worden ondergebracht. Ter vergroting van het lichtrendement heb ik aan weerskanten van de TL buizen twee lange spiegels gemonteerd die het naar boven en opzij uitstralende licht opvangen en naar beneden werpen (fig.1).

Waar de meesten echter mee sukkelen is het onesthetische filter in de vorm van een glazen bak of pot met hevels en buizen. Dit apparaat hangt veelal aan een der zijden van het aquarium en bij aquaria die niet

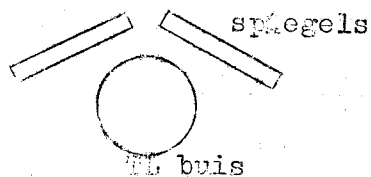
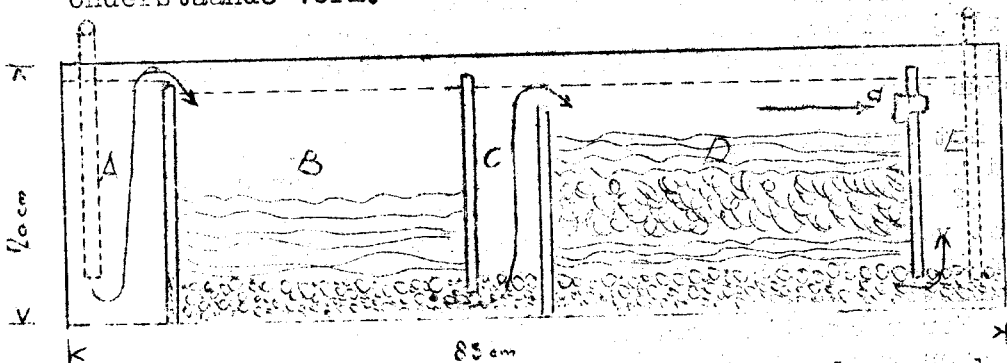

fig. 1

in kasten zijn weggewerkt en die in een salon staan wordt het uiterlijk hierdoor erg bedorven. Ook bij mij dreigde dit het geval te gaan worden. Het wegwerken van de smoorespoelen van de TL-buizen en de pomp met regeling voor hard en zacht, voor het veroorzaken van een stroming in het aquarium resp. voor het filteren was een eenvoudig werk. Deze dingen werden in de kast onder het aquarium weggewerkt. Bij openen van de kast ziet men een Formica paneeltje met enkele schakelknoppen en regelknoppen voor de lucht. Moeilijker echter was het wegwerken van het filter. De kast waarop het aquarium stond heeft dezelfde afmetingen als de bodem van het aquarium. Deze kast staat op een parketvloer. Nu wordt parket aan de randen met een ca. 2½ cm. breed latje afgewerkt. Achter dit latje bevindt zich dan nog de plint en daardoor is achter het aquarium een ruimte van ca. 5 cm. tussen spijlen en muur. In deze ruimte heb ik nu het filter gebouwd. Het spreekt vanzelf, dat hiervoor een van het conventionele type afwijkend ontwerp moest worden gemaakt en het resultaat was een in polyvinylchloride (PVC) uitgevoerd model van onderstaande vorm.

Door twee tussenschotten wordt het water gedwongen de weg te volgen, die door de pijlen is aangegeven. Ter verdere toelichting kan nog het volgende worden gezegd:

- Afdeling A is een bezinkbak voor eventueel grof vuil.
- Afdeling B bevat een laag plasticwol op een laag grind.
- Afdeling C is leeg behoudens een bodem van grind.
- Afdeling D bevat een laag plasticwol, waaronder actieve kool; vervolgens weer een laagje plasticwol en een laag grind.

Afdeling E bevat alleen een laagje grind.

Het water kan op twee manieren van D in E komen en wel:

- a. dóór de filterlagen heen,
- b. na het wegnemen van de stop a. over de bovenste filterlaag

Wanneer afgeenwat vuil moet worden weggewerkt, neem ik de stop a. uit de tussenwand van D/E weg. Het water wordt voldoende van vuil gereinigd in de afdelingen A, B en C.

Heb ik echter aanleiding te veronderstellen, dat het water in meer of mindere mate bedorven is, dan sluit ik met stop a. het gat waardoor het water wordt gedwongen dóór de filterlagen in D te zakken, zodra de afvoerhevel het vloeistofpeil in E verlaagt.

Het water stroomt zeer langzaam door het filter. De afdelingen B en D hebben elk een oppervlak van ca. $1\frac{1}{2}$ dm². Het verschil in vloeistofhoogte tussen B en D is slechts enkele centimeters. De daardoor veroorzaakte langzame stroom geeft ook fijn vuil voldoende gelegenheid zich op het plastic-wol af te zetten. Een meevoeren van vuil heb ik dan ook nooit kunnen constateren.

Door gebruik van een op deze wijze weggewerkte filter blijft het aquarium een sieraad voor de salon.

C. Tirion.

RECTIFICATIE

Bij het verslagje van de Keverslak in de Kor van Nov. 1959 was ook een tekening gegeven om de vreemde houding van de Keverslak te verduidelijken. Deze is tijdens het overnemen van de redactie vermoedelijk zoekgeraakt. Wij geven deze tekening thans onderstaand. Voorts schreven wij in dit artikel 'De andere keverslak die ik bezit, gaf geen'. Dit geen moest zijn een.

Keverslak sperma uitspotend in de bak.

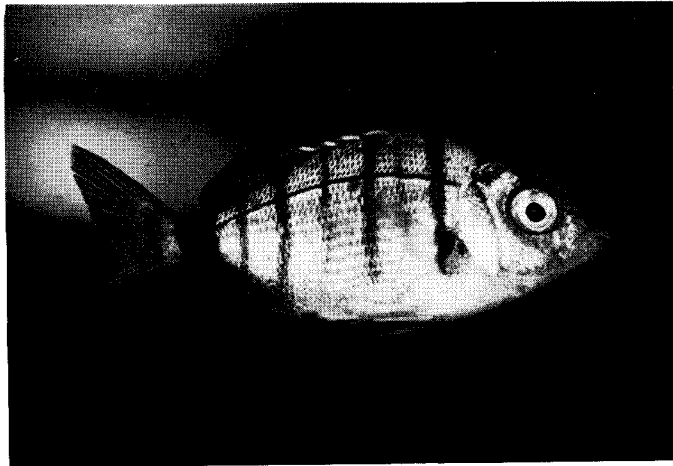
SARGUS RONDELETTI ALS AQUARIUMVIS

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Hij is een echte Zuiderling: donker, nerveus en temperamenvol.

Uitermate nieuwsgierig en altijd opweg naar een belangrijke relatie, laat hij zich maar al te graag aan de voorruit bewonderen, wat elke bezitter van deze vis niet zal kunnen nalaten om te doen.

In zijn jeugd is Signor Rondeletti bepaald snoezig om te zien. Wie hem dan wil treffen moet vroeg in het jaar, zo omstreeks April of Mei gaan zwerven langs de Middellandse Zee, wat trouwens los van alles een heel gezond advies is. Terwijl in Kikkerland de Winterse rillingen worden verdronken in groeizame plensbuitjes, toot ginds

zich het land in bruidstollet zilveren clijfgaarden vol wilde purperen gladiolen, een kleurige rotskust, waar alweer groene kraagjes darmwier de overgang vormen tussen land en kristalheldere zee. Maar ik dwaal af. Wij begeven ons naar een van die kleine haventjes, waar stoere gebronsde vissers, eigenaars van een ver-

SARGUS RONDELETTI

Foto: A. Amir

groot soort reddingsvloepen, de gehele dag uitrusten van hun vermoeiende beroep. Hier, in de ondiepten langs de kant waar viskoppes en andere afval het onderwaterse landschap opfluiseren moeten we zijn. De bodem is hier vlak en wat slijmig, hoewel voornamelijk bestaande uit bepluisde stenen, waarop perkjes bruine en groenige wasrozen

(in welk aquarium staan ze zo mooi?) staan te wuiven. Dan, in groepjes van twee tot acht, kunt U ze tegenkomen. van boven af zijn ze al te herkennen aan de brede rugjes en de wat waggelende manier van zwemmen. Een rustige vertrouwende manier van zwemmen overigens, waar we straks veel plezier van hebben. De mop is nu, ze van de zee-zijde uit op te drijven in het kniediepe water. De school verwijdert zich niet zo ver van ons en blijft braaf bijeen. Dan ontdekt de aanvoerder, dat het ondieper wordt, tenslotte, achter een steen, houdt het groepje halt, om nu eens duchtig te gaan overleggen, wat te doen in deze ongewone situatie. De rest speelt zich meestal af in Uw bun of emmertje. Maar we willen het nu eens niet op de gebruikelijke manier doen en snorkelen als plonzende buitenmodelvissen achter het groepje aan, vergetend dat het zo koud is en dat men ginds aan de waterkant denkt, dat buitenlanders toch wel een vreemd soort mensen is.

Al gauw zien we het stelletje voor ons uit en kunnen we ons hart ophalen aan de schitterende aanblik. In het zondoorzeefde water, dat op deze ondiepte helderder is dan in welk aquarium dan ook, zien we dat de grondkleur van de visjes een metalliek goudbruin is, lichter wordend naar de buik toe. De buikjes zijn wit. Verticaal over het lijfje lopen diepe zwarte banden, breed of smal, al naar de gemoedsgesteldheid van de drager. Aan de staartwortel is deze band zeer breed, zodat ze imponeert als een zwarte vlek. De grote uitstaande buikvinnetjes zijn eveneens zwart en geven de jonge visjes iets vlinderachtigs en het kopje.... Ja, dat kopje!

Over het algemeen is de leeftijd van een vis niet van het gelaat af te lezen. Hier wel! Het grote donkere oog, de ronde contouren en het donzige snoetje geven het visje iets teers, als bij de mensenkinderen van dit heerlijke land. Later... maar daarover straks.

De kleur beschreef ik als goudbruin, o, armelijke taal! Want bij elke wending van het ranke lijfje springen de vonken eraf, verschietsen er regenbogen als in een zeepbel. Dit ziet U niet van boven, dan ziet U slechts viskoppen. Hiervoor dient de bril met snorkel.

Nu zwemmen ze voor ons uit, schemmelend en wat gebaast.

Er komt wat onrust in de bewegingen en in het fluwelen oog. Dan, vlak bij de kant kunnen ze opeens niet verder en schuilen in de schaduw van een uit het water stekende steen. Uw rechterarm met het netje rechtson, Uw linker linksom en nu zwemmen ze tussen de havenpielen van Uw bleke armen. Uw aandacht

SARGUS RONDELETTI

Foto: A. Amir

is op twee gericht, de derde ontsnapt dus schielijk. Het tweetal kijkt in paniek om zich heen en is dus verlopen. Voor de vrijheid tenminste.

Want in het aquarium blijven ze U herinneren aan het vroeger paradijselijke oord van zon én lichtblauw water. Ook bij U thuis zijn ze trouw aan hun gewoontetjes, alleen leert U ze gaandeweg beter kennen.

Want ach, hoe vergankelijk is de jeugd.

Waar blijft het schuchtere gezamenlijke rondzwemmen. Het zich verbazen over de peilloze diepten in het aquarium, het voorzichtige nippen aan tubifex en diepvrieswijting. De visjes groeien, de contouren vallen duidelijk, de bewegingen worden rapper en feller. En de aanvallige Bambino wordt gaandeweg Signor Rondeletti, geslaagd in zaken en gewild door zijn energieke optreden.

Een goede raad: neem er drie.

Want in zijn affecties is de Rondeletti nogal wispelturig. A en B bewonen de mooiste beschaduwde plek van Uw bak, waar ze niemand duldten en waar ze na de avondvoedering ter ruste gaan. Want deze rakkers houden van een goede nachtrust. Ze wachten tot de lampen uitgaan

en zakken dan zoetjes naar de bodem, waar ze een wijle op rusten om dan langzaam op hun zij te zakken. Als U 's Nachts ineens het licht opsteekt ziet U de dieren in bleke pyama's op de bodem liggen, nauwelijks kieuwklappend. Maar niet zodra is de dag daar, of het leven begint. De dagtaak van A en B bestaat uit het verdrijven van C, die zwart van woede alsmaar uitvallen doet en uit het inspecteren van het aquarium, waarbij flink wordt gebuffeld van de algenbegroeiing. Tot ineens B iets verkeerd doet, waardoor A hem verstoot en C hem liefderijk ontvangt. Na enige dagen is de schuilhoek van eigenaar veranderd, terwijl een gramstorige A in het aquarium probeert, de andere twee te hinderen.

Bij de grensincidenten sneuvelt zelden een schub, de vinnen blijven heel. Het is meer een way of living. In tijden van gevaar is alles vergeten en zwemmen de dieren bij elkaar. De andere vissen, tot de kleinste toe, wordt geen blik waardig gekoerd en U bent best tevreden tot de dag, dat een paardeanemoon jongen spuit. De grootste Sargus slokt ze onmiddellijk op en een nieuw gerecht is ontdekt. Zolang U stevig voedert gaat het nog wel, maar niet zodra er enige eetlust heerst in de bak, en die dag komt onvermijdelijk, of er wordt aan anemonen geknaagd. Vooral zieke of minder florissante exemplaren moeten het ontgelden. Wasrozen worden met rust gelaten. Dit en het algeneten zijn twee van de bezwaren die aan de Sargus kleven. Een groot voordeel is zijn ijzeren gestel. Een ongunstig transport, een niet zo optimaal werkend aquarium vormen geen boletsel voor de dieren om er fris en gezond uit te zien.

Het laatste bezwaar, dat pas na jaren zichtbaar wordt, kunt U in Artis ontdekken, waar de aanblik van Sargus op een rondeletti destijds de vervoerde bioloog tot de naam: Gestreepte Schaapsvis bracht. SCHAAPSVIS, ah, perfido! Maar eerlijk is eerlijk: dat bleke grove wezen met z'n vette rug en dikke lippen verdient geen betere naam. Nee, op deze vis wordt er bij toenemende omvang niet moeder op. Onze aquarium maatjes verdienen echter een betere naam en in dit geval komt de geschiedenis ons te hulp, want als U ze gezien heeft zult U de Latijns-Italiaanse naam met liefde adopteren. De familie Sargus kent vele mooie soorten, waaronder geschikte aquariumvissen.

Maar daarover een andere keer.

WEG MOOIE PAARSE PUNTJES.

Een van mijn hardertjes vertoonde een soort schimmel, en na informatie bij een doorgewinterde zee-aquariumhouder kreeg ik de raad om eens Halamid (Chloramine) te proberen. Halamid is blijkens de gebruiksaanwijzing HET middel tegen schimmel, witte stip etc. en o.a. tegen alg overwoekering. Nu is juist algroei in het zee-aquarium iets prettigs, dus nam ik uit veiligheids-overwegingen de voorgeschreven dosis 10 x zo zwak. Maar het resultaat: niemand scheen er nadelige gevolgen van te hebben ondervonden, zelfs niet de schimmel op de harder. Alleen de Sulcata's gingen er al na 2 minuten naar bij staan met dunne slappe tentakels. Na twee dagen was alles weer normaal met dat verschil dat de mooie paarse puntjes van de tentakels van de Sulcata's geheel verdwenen waren. Men zij dus gewaarschuwd voor Halamid, en bij eventueel gebruik de vis apart zetten en dan het middel toepassen. Heeft een van de lezers wel eens succes gehad met Halamid, tegen schimmel bij zeevissen? Gaarne hoort de redactie hierover meer. Ondertussen is na een week de schimmel op de harder toch verdwenen. Toeval?, of Halamid?.

Bidder van Doorne.

Een leek op excursie.

Voor zover U nog niet heeft gemerkt dat DE KOR een nieuwe redactie heeft, zult U dit ongetwijfeld in dit nummer bespeuren. De redactie dan, die ik overigens bijzonder dankbaar ben voor het mogen meegaan naar andere 'sferen', loopt met zeer revolutionaire ideeën rond.

Zo vroegen zij een volkomen leek op het geboed der onderzeewaterleer, een stukje te schrijven over datgene dat U een warm hart toedraagt.

Zo stond schrijver dezès, op een vroege Zondagmorgen te wachten ergens in Rotterdam op een Volkswagenbusje, waarmee een aantal lieden de Zeeuwse wateren zouden gaan beroeren. Het busje kwam, een deur werd geopend en een korte 'voorstelling' volgde.

Ik keek mijn ogen uit. Het wagentje was gevuld met bunnen,

brood, twee dames en een vijftal heren met ijsantoon. Ik begreep direct dat het een koude bedoeling zou worden en dacht met weemoed terug aan het warme bed, dat ik die kille morgen had moeten verlaten. Arme dekenstapels, hoe heb ik u nu overleefd. Lange tijd om hierover na te denken had ik niet. De redacteur-chauffeur-duiker reed met een flink tempo. Deze goedgemutste man stopte op een gegeven moment voor een landelijk, idillies uitzien drinkgelag, we gingen naar binnen en kwamen weer naar buiten met de inhoud van twee koppen koffie en onze magen en reden even later weer. Bij Kortgene werd de pont gepakt. Het filmtoestel met de novo daarop een knots van een lens. (van een bekende foto-zaak in Rijswijk) zcemde. Aan de anderé kant reden we weer voorwaarts, maakten een omweg om dan bij Flip te belanden.

KEIEN KEREN BIJ KAMPERLAND

Foto: Wim Korver.

verbazing, toen het bleek dat dit geen zeehoofd, doch een hoofd van een houten koffie annex geestrijkerucht-tent was. Een goede tweederde uur later gingen we naar beneden. Allen hadden rubberlaarzen aan, we waren bekapt met de gereedschappen die we nodig dachten te hebben, de bunnén de warme truien. Op naar de echte pier. De stenen waren vies en glibberig. Ik stond dan ook verwonderd toe te kijken hoe de

Ik voelde me opgewonden, immers, nu zou ik kennis maken met het leven der zeebewoners. Ik trachtte flink te doen en voorkomend te zijn. Pakte daarom twee ijzeren flessen uit het wagentje. Het bleef bij een pogen... Uit de onderweg opgevangen gesprekken, verkeerde ik in de veronderstelling dat Flip de een of andere pier was. Het had die naam gekregen om de ligging gemakkelijker te kunnen aanduiden. Hoe beschrijf ik mijn

vorsers zich met het grootste gemak over de grote en kleine keitjes bewogen.

Iedereen was nu druk aan het zoeken, vermoedelijk naar iemand die ze nog nooit hadden gezien. Ook ik ging zoeken, naar wat, dat wist ik nog niet, maar in ieder geval ik deed mee!

Op een zandplaat ergens in de verte, waren een aantal plevieren druk aan het gestikuleren, een grote zilvermeeuw vloog - een luide schreeuw uitroepend - rakelings over mijn hoofd. In de verte, aan de horizon, voeren de oceaanstomers traag voorbij. Alles was vredig stil. Alleen het geluid van het tussen de stenen schurend en klotsende water werd gehoord.

Nog steeds zocht ik, nu al een half uur en nog steeds was de mij ter beschikking gestelde bun, op het zich daarin bevindende zeewater na, leeg. Daarom was het dat ik besloot eens bij die anderen te kijken.

Al expediterend over de grillig gevormde keien, ging ik van de ene trui naar de andere. Allen hadden 'iets' in hun plastic emmertjes. Er werd mij op gewezen dat dit de absoluut kleinste Noordzeekrab was, die ooit door hen werd gevangen, dat dit een zeester was, en de witte puntjes op de keien als zeepokken gekwalificeerd stonden. De grootste vondst was wel een tweetal 'blenniusjts' een bijzonder grote bijzonderheid in deze wateren aldus de zegslieden. Net een paar clowns was mijn eerste gedacht, toen ik over de rand van de bun naar de 'dikkopjes' keek. Ongetwijfeld hielden ze niet alleen hun collega-waterbewoners, doch ook zichzelf steeds voor het doekje.

En zo ging de morgen, al te snel naar mijn zin, voorbij. Het was reeds half een, toen er opgebroken moest worden. Met 'onze' vangst ging het terug naar de auto. Op naar een ander deel van Zeeland, waar getracht zou worden een duik te maken.

Mysterieuze apparaten werden uitgeladen, toen we op Katsehoek gearriveerd waren.

Beneden aan de dijk werden de spulletjes neergelegd. Terwijl Uw hoofdredacteur een rubberpak trachtte aan te

trekken, hetwelk hem nogal veel moeite scheen te kosten, werd de rubberboot opgeblazen.

Na enig puffen prutsen kwam zijn hoofd te voorschijn. Op zijn handen en gezicht na zat hij helemaal in het rubber. Op de kopkap van het pak stak een eigenwijs 'kammetje' in de lucht. Kennelijk om de stroomlijn te bevorderen. Twee man waren ervoor nodig om de cylindere op zijn rug te bevestigen. Een groot masker kwam nu voor zijn ogen en neus, het mondstuk dat verbonden was met de stalen 'bussen' door middel van een tweetal slangen, werd in zijn mond gestopt, grote fladderslaffen, naar ik meen zwemvliezen genaamd, werden aangetrokken.

Even later plaste hij plonsend in het ijskoude water.

Een bellenbaan verried waar hij zich bevond.

Het opgeblazen rubberbootje was ondertussen ook te water gelaten, het was bemand met een persoon die zowel de functie van kapitein, navigator, touwtrekker en stuurman beoefende. Met een lange lijn was de 'stoere kerel' verbonden met de beneden hem zwemmende duiker.

Na enige tijd kwam deze, paars van de kou met niets boven water. Het water bleek erg troebel te zijn om maar iets te kunnen vinden.

Ondertussen waren andere lieden erop uit getrokken met schepnetjes. Heremieten vielen ten prooi aan deze jacht. Met een sleepnet werden tal van andere waternewoners opgeschrikt en gevangen. Donderkopjes, botjes, puitalen, botervisjes en stukken wier werden op deze wijze naar boven gehaald. Het was een zwoegend zwijzaam werk.

Zonder dat het bemeerkt werd vorderde de tijd snel - ik merkte het aan de opkomende vloed. Met het Kor trekken was het toen ook vlug gedaan, en hiermede tevens met de waterige werkzaamheden. Met bunnen vol, voor mij eigenaardige, viswezens werd de terugtocht aangevangen. Een terugtocht die voor de 'meeste der acht' soezend werd doorgebracht, achter rijdende beslagen ramen, hoofd tegen schouder, schouder tegen hoofd. Zo werd Rotterdam binnengereden. Het einde van een voor mij enerverende dag- dat ook het einde betekende van een 1000-tal mosselen welke door een der zeebiologen werd meegenomen als tractatie.

Wim Korver.

BLOEDENDE ZEEHAAS?????

Naar aanleiding van het artikeltje in de December KOR ontvingen wij van de heer O. van Soldt het volgende bericht:

Uw toelichting op mijn krabbeltje over de zeehaas (Aplisia) (zie DE KOR December 1959) stelde ik zeer prijs, maar..... toch geloof ik, dat Pa gelijk had, toen hij de 'bloedende zeehaas' in de WC liet verdwijnen, want vermoedelijk was het dier al dood.

Zeehazen leven ook in de natuur maar kort en ik heb meermalen waargenomen dat een gestorven zeehaas plotseling de rode vloeistof die Uw vader voor bloed aanzag, liet ontsnappen. Waarschijnlijk verslappen de sluitspieren van de vloeistofblaas na de dood en in het medium water, geeft dit ontsnappen van de vloeistof, de indruk dat het gestorven dier, ze nog uitstoot.

Dat dit uitstoten veroorzaakt wordt door irritatie van de steurkrabben, lijkt me uitgesloten. Er moet heel wat gebeuren om de Zeehaas dermate te prikkelen, dat hij de afweer batterij in stelling brengt. Afgezien van het feit, dat ook zeehazen evenals alle dieren een zekere mate van aanwennen en aanpassen kennen.

Zal de Zeehaas de eerste keer, bij het aanraken met de handen vloeistof gaan uitstoten, een tweede of een derde keer doet hij dit zeker niet meer, zelfs na grote tussenpauzes.

Dit heeft niets te maken met de tijd, die hij nodig heeft om de rode vloeistof weer te produceren, nee, hij heeft blijkbaar geleerd, dat dit aanpakken niet werkelijk gevaarlijk of pijnlijk (?) is. Een nieuwe prikkel b.v. als hij door de hevelbuis wordt opgezogen, dwingt hem dan wel tot uitstoten van de giftige vloeistof.

En ik kan U wel zeggen dat dit uitstoten zelfs op een nuchter mens een afschrikwekkende werking heeft. Ik schrok me dood toen ik het de eerste keer meemaakte en wist echt niet wat ik zo gauw beginnen moest. Het leek wel een doorvurende houwitser, die vlammen uitstootte.

O. van Soldt.

9E HISWA-TENTOONSTELLING

Van 11 tot en met 20 Maart a.s. zal, onder auspiciën van de Nederlandse vereniging voor handel en industrie op het gebied van scheepsbouw en watersport, in het RAI-gebouw te Amsterdam de negende HISWA-watersport-tentoonstelling worden gehouden.

In de Haagse Courant van 6.10.59 lazen we dat in Frankrijk een krab werd gevangen die in 30 jaar tijd 100 km had gelopen. Dit werd vastgesteld doordat een visser 30 jaar geleden zijn naam in het rugschild had gekraakt. We wisten niet dat er krabben bestaan die in 30 jaar niet verschalen.

Aangezien tongen niet gunstig reageren op de knoopjes waarmee ze tot nu toe werden gemerkt, zal het Rijksinstituut voor Visserij-onderzoek de tongen voortaan versieren met rode plastic vaantjes.

Dank zij deze merktokens heeft men inmiddels kunnen vaststellen dat tongen zich evenals vele andere vissen van de ene naar de andere visgrond verplaatsen.

8 miljoen voor oesterproeven

In zijn Memorie van Antwoord betreffende de begroting voor 1960 zegt de minister van Verkeer en Waterstaat dat het vinden van een economisch aanvaardbare oplossing voor het kweken van oesters in min of meer afgesloten bassins voor een groot deel afhankelijk is van de vraag, of het mogelijk is oesterlarven en oesters te kweken in stroomkanalen met een geringe stroomsnelheid. De proeven in het laboratorium te Wemeldinge hebben aangetoond, dat op laboratoriumschaal het kweken van oesterlarven bij geringe watersnelheid inderdaad mogelijk is.

Het ontwerp van de inrichting van een oesterproefbekken achter de dam in het Verogat is zover gevorderd, dat reeds gebleken is dat de nodige werken investeringen zullen vragen in de orde van grootte van 8 miljoen gulden, waarboven nog de lopende exploitatie kosten gedurende 4 jaar of minstens 3 miljoen mogen worden geschat.

DE ONUITPUTTELIJKE ZEE

Hawthorne Daniel & Francis Minot
 Vertaald door: L.C. van den Berg.
 N.V. W.J. Thieme & Cie., Zutphen, 1957.
 17 x 23 cm; 212 pag; 4 afbn; 29 foto's; f 8,90

Door de enorme toename van de wereldbevolking wordt het voedselprobleem steeds groter. Landbouwkundigen hebben vastgesteld dat de huidige landbouwgebruiken op de vlakke van de wereld onvoldoende is om alle mensen te voeden. Als gevolg hiervan krijgt een groot gedeelte van de wereldbevolking onvoldoende voedsel.

Op vele manieren wordt getracht dit probleem op te lossen, en velen hebben in dit verband hun aandacht gericht op de zee, die een onvoorstelbaar grote bron van hoogwaardig voedsel voor de mens kan zijn.

De schrijvers van 'De Onuitputtelijk Zee' gaan in dit boek in op deze mogelijkheid.

Er wordt voor de lezers op prettige en duidelijke wijze een beeld gevormd van de gesteldheid van de zee. De stromingen die vanuit de diepzee komen voeden op vele plaatsen enorme hoeveelheden plankton die op hun beurt weer de levensmogelijkheid scheppen voor een grote visbevolking, waarvan de mens slechts een fractie voor voedingsdoeleinden vangt.

In de Humboldt stroom vangen de vogels jaarlijks miljoenen tonnen vis, en over de gehele wereld wordt door de vogels meer vis gevangen dan door de mensen. Voor elke haring die de mens buit maakt, worden er minstens 20 door andere vijanden verslonden.

Op basis van deze en nog vele andere interessante gegevens bespreken de schrijvers hoe de mens op meer efficiënte wijze van deze voedselrijkdom zou kunnen profiteren. De wereldvangst aan consumptie vis is ongeveer 25.000.000.000 kg, maar het staat vast dat zonder gevaar op overbevissing een veelvoud van deze hoeveelheid kan worden gevangen.

Voor een ieder die belangstelling heeft voor de visserij en voor hen die meer over de enorme rijkdom van de zee willen weten, is dit boek zeker de prijs waard.